

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ / YÜKSEKOKULU
ÜNİVERSİTE SEÇMELİ DERS TANITIM FORMU

Bölüm / Anabilim dalı	İLAHİYAT/TÜRK-İSLAM TARİHİ ve SANATLARI BÖLÜMÜ						
Dersin Adı	TÜRK-İSLAM EPİGRAFİSİ						
Dersin Yarıyılı	Güz			Bahar			
Dersin Dili	Türkçe			İngilizce			
Dersin Kredisi	Teorik			Uygulama		Toplam Kredi	2
Dersin AKTS							
Dersin Öğrenim Türü	Örgün Öğretim			Seçmeli			
Dersin Amacı	Türk-İslam Epigrafisi dersi, öğrencilerin Türk-İslam medeniyetine ait kitabeleri tarihî, sanatsal ve kültürel bağlamlarıyla tanımlarını; farklı dönemlere ait yazı türlerini, üslupları ve uygulama tekniklerini öğrenmelerini amaçlar. Bu ders kapsamında öğrencilerin epigrafik metinleri okuyabilme, çözümleyebilme ve yorumlayabilme becerileri geliştirilirken; kitabelerin ait olduğu yapılar, malzemeler ve süsleme unsurlarıyla birlikte değerlendirilmesi hedeflenir. Ayrıca ders, öğrencilerin kültürel miras bilinci kazanmasını, kitabelerin korunması ve belgelenmesi konusunda farkındalık geliştirmesini ve teorik bilgilerini uygulamalı çalışmalarla pekiştirmesini sağlamayı amaçlar.						
Dersin İçeriği	Bu ders kapsamında epigrafinin tanımı, kapsamı ve metodolojisi ele alınarak Türk-İslam epigrafisinin tarihsel gelişimi incelenir. Büyük Selçuklu, Anadolu Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı dönemlerine ait kitabeler; yazı türleri, üslupları ve kullanım alanları açısından değerlendirilir. Mimari, sivil ve mezar taşı kitabeleri tipolojik olarak sınıflandırılırken, bu kitabelerde yer alan ayet, hadis, dua, banî ve tarih bilgileri metin analizi yoluyla çözümlenir. Ders kapsamında ayrıca kûfi, sülüs, nesih ve ta'lik gibi yazı türleri; taş, mermer, çini ve ahşap gibi malzemeler üzerinde uygulanan tekniklerle birlikte ele alınır. Yazı ile süsleme arasındaki estetik ilişki incelenirken, epigrafik metinlerin okunması, transkripsiyonu ve yorumlanmasına yönelik uygulamalı çalışmalar yapılır.						
Dersin Önkoşulları	Bu ders için özel ya da zorunlu ön koşul bulunmamaktadır.						
Dersi Verenler	Dr. Öğr. Üyesi Erdal Elmas			mail : erdal.elmas@balikesir.edu.tr			
Dersin Yardımcıları				mail :			
Dersin Staj Durumu	-						
Ders Kaynakları	Türk-İslam Epigrafisi alanında hazırlanan Kitabe ve Osmanlıca metin okumalarını içeren akademik kaynakların tamamı.						
Dersin Yapısı	Osmanlıca kitabe ve matbû metinleri okuma becerisi.						
Planlanan Öğrenme Aktiviteleri ve Metodları	Teorik bilgi aktarımı, yorumlama ve uygulama.						
Ders Değerlendirme Ölçütleri			Ders AKTS Hesaplama İçeriği				
Yarıyıl Çalışmaları	Sayısı	Katkısı (%)	Etkinlik	Sayısı	Süre	Toplam İş Yükü(Saat)	
Ara Sınav	1		Ders Süresi				
Kısa Sınav			Sınıf Dışı Çalışma Süresi				
Ödev			Ara Sınavlar	40			
Devam			Yarıyıl Sonu Sınavı	60			

Evrak Tarih ve Sayısı: 11.05.2026-E.671681		Toplam İş Yükü : 74 Saat	
Uygulama			
Proje			AKTS Kredisi : ...
Yarıyıl Sonu Sınavı	1		
Dersin Öğrenme Çıktıları			
Ders Konuları			
Hafta	Konu	Ön Hazırlık	Dökümanlar
1	Epigrafinin tanımı ve temel kavramlar		
2	Epigrafinin bilim dallarıyla ilişkisi (tarih, sanat tarihi, arkeoloji) Kitabe ve yazıt kavramları		
3	Türk-İslam epigrafisinin ortaya çıkışı, Erken İslam dönemi kitabeleri		
4	Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu dönemi epigrafisi		
5	Beylikler dönemi kitabeleri, Üslup ve içerik özellikleri		
6	Osmanlı dönemi epigrafisine giriş		
7	Klasik dönem kitabeleri		
8	Ara Sınav		
9	Yazı türleri: Sülüs, nesih ve diğer hat çeşitleri		
10	Yazı türleri: Kûfî ve erken İslam yazıları		
11	Yazı türleri: Sülüs, nesih ve muhakkak		
12	Ta'lik ve rik'a yazı türleri; kitabelerde kullanım		
13	Kitabe türleri: dini yapılar (cami, türbe, medrese)		
14	Kitabe türleri: sivil yapılar ve mezar taşları		
15	Kitabe içerikleri: ayet, hadis, dua, banî bilgileri; ebced sistemi ve tarih düşürme		
16	Dönem Sonu Sınav		
Dersin Program Çıktılarına Katkısı		- Türk-İslam medeniyetine ait kitabeleri okuma, tanıma ve yorumlama becerisi kazandırır. - Farklı dönemlere ait yazı türlerini (kûfî, sülüs, nesih vb.) ayırt etme yetisi geliştirir. - Kitabelerin tarihî, kültürel ve sanatsal bağlamını analiz etme becerisi sağlar. - İslam sanatında yazı-estetik ilişkisini ve kompozisyon anlayışını kavratır. - Mimari eserler üzerindeki kitabeleri doğru şekilde çözümleme yeteneği kazandırır. - Ebced sistemi ve tarih düşürme gibi geleneksel yöntemleri öğretir. - Kültürel mirasın belgelenmesi ve korunmasına yönelik farkındalık kazandırır. - Sanat tarihi, paleografi ve epigrafi alanları arasında disiplinler arası bakış açısı geliştirir. - Akademik araştırma, kaynak kullanma ve analiz yapma becerisini destekler. - Tarihî eserler üzerinden eleştirel ve analitik düşünme yeteneğini güçlendirir.	